

Komisja Petycji

2015/2095(INI)

26.10.2015

OPINIA

Komisji Petycji

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie sytuacji na Morzu Śródziemnym oraz potrzeby całościowego
podejścia UE do problematyki migracji
(2015/2095(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: **Marlene Mizzi**

WSKAZÓWKI

Komisja Petycji zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do podjęcia środków służących zażegnaniu bezprecedensowego kryzysu w basenie Morza Śródziemnego oraz do usprawnienia zarządzania wszystkimi aspektami migracji poprzez wzmocnienie polityki migracyjnej i przyjęcie strategicznego Europejskiego programu w zakresie migracji; w związku z tym zwraca również uwagę na silne protesty społeczne spowodowane wadami strategii politycznych w zakresie migracji; jest zdania, że Europejski program w zakresie migracji – wsparty odpowiednimi zasobami oraz w pełni i natychmiastowo wdrożony – stanowiłby istotny pierwszy krok w kierunku ratowania życia, usprawnienia dostępu do ochrony międzynarodowej, sprawiedliwego podziału odpowiedzialności i solidarności, a także wyeliminowania wypaczeń w obecnie obowiązującym systemie; apeluje do Komisji o aktywne zaangażowanie Parlamentu oraz uwzględnienie jego zaleceń, a także o konsultacje z wszystkimi zainteresowanymi stronami w procesie podejmowania decyzji przy opracowywaniu jej przyszłych strategii politycznych w zakresie migracji, w tym z międzynarodowymi organami, takimi jak UNHCR, a także organizacjami działającymi na rzecz migrantów i uchodźców;
2. zaznacza, że liczne petycje składane przez obywateli UE dotyczą wielu kwestii związanych z kryzysem w basenie Morza Śródziemnego, a także tragicznych wypadków śmiertelnych na morzu; zwraca się do Unii Europejskiej o podjęcie natychmiastowych i zdecydowanych działań w celu poprawy sytuacji i wyeliminowania wszelkich nielegalnych praktyk naruszających prawa człowieka oraz praworządność; podkreśla, że ogólne obawy składających petycje dotyczą: wad we wdrażaniu europejskiego dorobku prawnego w zakresie azylu i migracji oraz nieskuteczności obowiązującego rozporządzenia Dublin III; braku kompleksowej polityki UE w zakresie migracji oraz niestosowania zasady solidarności, wywołujących nieproporcjonalne obciążenia wśród przyjmujących państw członkowskich; naruszania praw podstawowych, które prowadzi do „zawracania” migrantów na morzu, odmowy przekraczania granic oraz nielegalnych natychmiastowych deportacji; konieczności zwiększenia starań na szczeblu unijnym na rzecz walki z ksenofobią i nietolerancją, a także na rzecz ochrony praw migrantów, osób ubiegających się o azyl i uchodźców i wsparcia ich integracji w UE;
3. podkreśla, że mając na uwadze skalę ostatnich tragedii oraz alarmujący wzrost przypadków nielegalnego przekraczania granic i liczby ofiar na morzu (według danych ONZ ponad 100 000 osób przekroczyło granicę w pierwszych sześciu miesiącach 2015 r.), UE i państwa członkowskie nie mogą dłużej pełnić roli biernych obserwatorów, lecz muszą zaangażować się w debatę i objąć w niej polityczne przywództwo, a także podjąć konkretne działania i przedsięwziąć określone środki, by w pełni poprzeć program Komisji w zakresie migracji;
4. apeluje o wzajemne uznawanie decyzji azylowych między państwami członkowskimi nie tylko w wypadkach podjęcia negatywnej decyzji, lecz także wówczas, gdy dojdzie do udzielenia azylu, aby zapewnić właściwe wdrożenie postanowień art. 78 ust. 2 lit. a) TFUE nawołującego do ustanowienia jednolitego statusu azylu obowiązującego w całej

Unii;

5. podkreśla, że w świetle zaistniałych okoliczności należy regularnie monitorować i oceniać działania podejmowane przez UE, w tym przez jej wszystkie organy i agencje, a w razie konieczności, dostosowywać lub wzmacniać te działania w celu zapewnienia pełnego wdrożenia przez państwa członkowskie wspólnego europejskiego systemu azylowego, usprawnienia zarządzania nim oraz dążenia do bardziej praktycznej i namacalnej formy solidarności, a także sprawiedliwego podziału odpowiedzialności i poszanowania praw podstawowych;
6. apeluje do UE o dalsze wzmacnianie operacji „Tryton” na poziomie operacji „Mare Nostrum”; wzywa Komisję do zapewnienia stałego wsparcia finansowego i przejrzystego monitorowania agencji Frontex oraz jej wydatków operacyjnych i działań;
7. podkreśla, że należy usprawnić monitorowanie, gromadzenie i analizowanie informacji na temat przepływów migracyjnych i schematów przekraczania granicy na morzu między UE a państwami Afryki, a także koordynować te działania w ramach scentralizowanego unijnego mechanizmu zarządzania danymi dotyczącymi migracji, który zapewniłby regularne sprawozdania oceniające i wzmocniłby spójność, planowanie i zarządzanie kryzysem, dzięki czemu pomógłby uruchomić systemy wczesnego ostrzegania na poziomie UE, aby można było natychmiast reagować na przyszłe kryzysy migracyjne;
8. apeluje do UE i państw członkowskich o natychmiastowe przyjęcie kompleksowej unijnej polityki w zakresie migracji i azylu, bazującej na poszanowaniu praw człowieka i godności ludzkiej, międzynarodowych standardach i wartościach, na których opiera się UE, a także na prawach zawartych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej; podkreśla potrzebę rzeczowego wdrożenia art. 80 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który określa, że polityka unijna podlega zasadzie solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między państwami członkowskimi, w tym również na płaszczyźnie finansowej; podkreśla fakt, że należy zapewnić pełną zgodność europejskich i krajowych strategii politycznych w zakresie migracji z Konwencją dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r. i jej dodatkowym protokołem oraz że strategie te muszą przestrzegać zasady non-refoulement;
9. ostrzega przed szerzącą się tendencją do kontynuowania nielegalnych natychmiastowych deportacji, takich jak te w pobliżu ogrodzeń na granicy między Marokiem a hiszpańskimi enklawami Ceuta i Melilla, oraz oficjalnie odrzuca takie praktyki jako niezgodne z prawami człowieka i praworządnością; zwraca także uwagę na przypadki wymuszonych deportacji do krajów spoza UE niebędących krajami pochodzenia, których imigranci jako osoby bez dokumentów nie mogą opuścić;
10. wyraża zaniepokojenie w związku z faktem, że znaczna liczba dzieci, w tym małoletnich bez opieki, które wymagają szczególnego traktowania, podróżuje przez Morze Śródziemne; apeluje do UE i państw członkowskich o przestrzeganie zasady nadrzędnego dobra dziecka, w tym o zapewnienie właściwego traktowania i dostępu do przyjaznych dla dzieci procedur azylowych, o unikanie transferów małoletnich bez opieki, chyba że te leżą w ich najlepszym interesie, a także o uwzględnienie możliwości łączenia rodzin i bezpieczeństwa dziecka;
11. zwraca uwagę na istotne środki zawarte w programie Komisji, a zwłaszcza na środki

mające na celu ratowanie życia ludzkiego, pilne rozwiązanie problemu, walkę z sieciami przemytników oraz przeciwdziałanie głównym przyczynom migracji; podkreśla jednak, że program Komisji nie powstrzyma jednocześnie obecnych przepływów migracyjnych oraz że w związku z tym niezbędne jest natychmiastowe uruchomienie trwałego unijnego mechanizmu relokacji dostatecznej liczby osób potrzebujących międzynarodowej ochrony, który będzie wiążący dla wszystkich państw członkowskich; jest zdania, że należy niezwłocznie i automatycznie uruchomić wiążący mechanizm relokacji oparty o sprawiedliwe, jasne, obiektywne, wymierne i identyfikowalne kryteria dla państw członkowskich, przy jednoczesnym, możliwie jak najszerszym uwzględnieniu preferencji uchodźców;

12. z zadowoleniem przyjmuje wniosek ustawodawczy Komisji w sprawie stałego kryzysowego mechanizmu relokacji opartego na art. 78 ust. 2 TFUE oraz fakt, że na wrześniowym posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych ministrom państw członkowskich udało się osiągnąć porozumienie w sprawie nadzwyczajnej relokacji z Włoch i Grecji 40 000 osób wyraźnie potrzebujących międzynarodowej ochrony, a także w sprawie dodatkowej relokacji 120 000 osób; wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozpatrzenia przepisów ustanowionych w dyrektywie Rady 2001/55/WE dotyczących przyznawania tymczasowej ochrony w przypadku masowego napływu wysiedleńców, a zwłaszcza motywu 20 tej dyrektywy; przypomina jednak, że z uwagi na fakt, iż dyrektywa ta nigdy nie znalazła odzwierciedlenia w rzeczywistości Komisja powinna dokonać przeglądu jej przepisów w celu lepszego wdrożenia unijnego mechanizmu solidarności, a także wprowadzenia narzędzia służącego natychmiastowej, bezpiecznej i zgodnej z prawem reakcji na nagłe kryzysy uchodźcze; apeluje także w związku z tym o określenie jasnej definicji „masowego napływu” uchodźców;
13. podkreśla fakt, że jedna z głównych dysproporcji unijnej polityki w zakresie migracji dotyczy państw położonych przy zewnętrznych granicach morskich i lądowych UE, które są narażone na zwiększony napływ ludzi potrzebujących międzynarodowej ochrony, oraz innych państw położonych w obrębie UE, takich jak Niemcy i Szwecja, do których w 2014 r. wpłynęło 43% wszystkich wniosków o azyl w UE; apeluje w związku z tym do państw członkowskich i Komisji o przeprowadzenie znaczącego przeglądu rozporządzenia Dublin III, aby zniwelować nagłą i nieproporcjonalną presję migracyjną w rosnącej liczbie państw członkowskich, a zwłaszcza w państwach położonych przy granicach zewnętrznych UE, które są codziennie bezpośrednio narażone na przepływy migracyjne, nie destabilizując jednocześnie bezpieczeństwa zewnętrznych granic Unii;
14. jest zdania, że regularna migracja nie stanowi obciążenia społeczno-gospodarczego, a raczej szansę, która może mieć pozytywny wpływ na społeczeństwo, oraz że rozwój legalnych sposobów migracji do UE mógłby pomóc w walce z przestępczymi sieciami przemytniczymi, a także ograniczyć liczbę osób, które giną na morzu; w związku z tym podkreśla fakt, że osoby potrzebujące międzynarodowej ochrony powinny mieć bezpieczny i pełnoprawny dostęp do UE; podkreśla potrzebę obowiązkowego programu przesiedleń oferującego przesiedlenia znacznej liczbie uchodźców; wzywa UE oraz państwa członkowskie do wykorzystania możliwości, jakie oferuje obowiązujące ustawodawstwo, a także do opracowywania w UE innych narzędzi, uporządkowanych mechanizmów oraz przejrzystych i dostępnych procedur, takich jak wizy humanitarne w ambasadach UE i urzędach konsularnych w krajach pochodzenia lub krajach tranzytu;

15. apeluje do UE, państw członkowskich oraz krajów kandydujących o stworzenie międzynarodowych ram dialogu i przeprowadzenie wszechstronnej debaty na temat migracji z państwami trzecimi będącymi krajami pochodzenia i tranzytu, aby zapewnić większą solidarność i współpracę z UE oraz wyeliminować główne przyczyny migracji; w tym kontekście wyraża zadowolenie w związku z planowanym na listopad 2015 r. szczytem w Valletcie, w ścisłej współpracy z afrykańskimi partnerami, mającym posłużyć za podstawę przyjęcia przyszłych umów ramowych, których celem będzie wyeliminowanie podstawowych przyczyn migracji; apeluje do Komisji i państw członkowskich o dalsze wspieranie rozwiązywania konfliktów w krajach pochodzenia, wzmocnienie potencjału krajów tranzytu oraz dopilnowanie, by fundusze były przeznaczane na właściwe projekty, co pozwoli wyeliminować wykorzystywanie ludzi i zasobów naturalnych i doprowadzi do poprawy stanu zdrowia, edukacji, przemysłu i infrastruktury z myślą o tworzeniu miejsc pracy i zwiększeniu perspektyw godnej przyszłości w krajach pochodzenia migrantów;
16. apeluje do Komisji i państw członkowskich o dopilnowanie, by podczas wdrażania dyrektywy o powrotach przestrzegane były procedury, standardy i podstawowe prawa człowieka, co pozwoli Europie zapewnić ludzkie i godne traktowanie osób powracających, zgodnie z zasadą non-refoulement; wzywa UE i państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na wnioski o udzielenie azylu w związku z możliwym prześladowaniem politycznym, aby zapobiegać przypadkom powrotów potencjalnie wiążącym się z łamaniem praw człowieka w kraju pochodzenia lub państwie trzecim;
17. apeluje do UE o dalsze wzmocnianie zawartych już porozumień ramowych, takich jak europejska polityka sąsiedztwa, proces chartumski oraz proces z Rabatu; podkreśla potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na przedłużający się kryzys uchodźczy, który w przypadku braku działań, może prowadzić do dalszych, wzmożonych, nielegalnych i stwarzających zagrożenie dla życia przepływów migracyjnych w regionie Morza Śródziemnego;
18. ubolewa, że w niektórych państwach członkowskich dochodzi do wielu nadużyć i nieprawidłowości administracyjnych, często z udziałem zorganizowanych grup przestępczych, w trakcie zarządzania niektórymi ośrodkami przyjmowania osób ubiegających się o azyl, co prowadzi zarówno do niewłaściwego wykorzystywania środków UE, jak i dalszego pogarszania się warunków życia i ochrony praw człowieka migrantów;
19. apeluje, by UE i wszystkie państwa członkowskie wstrzymały budowy murów, zburzyły te istniejące i zaniechały wszelkiej współpracy pozwalającej na budowę w państwach trzecich takich murów mających na celu uniemożliwienie migrantom dotarcia do UE lub do innych miejsc;
20. wzywa państwa członkowskie do utworzenia krajowych programów wspierania integracji, przeznaczenia odpowiednich zasobów i udzielenia wsparcia, a także poprawy stosowania wspólnych podstawowych zasad dotyczących polityki integracji imigrantów w UE; apeluje do Komisji o zwiększenie roli sieci krajowych punktów kontaktowych ds. integracji oraz europejskiego forum integracji jako platform dialogu, aby zapewnić szerszą integrację społeczną i wymianę obiecujących praktyk między państwami członkowskimi;

21. apeluje do UE i państw członkowskich o wdrożenie skutecznych, opartych na edukacji i prewencji, środków zwalczania rosnącej ksenofobii i zwiększającej się liczby przestępstw z nienawiści oraz o karanie wszelkich form przemocy i dyskryminacji, w tym mowy nienawiści.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	15.10.2015
Wynik głosowania końcowego	+: 23 -: 0 0: 3
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Marina Albiol Guzmán, Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Soledad Cabezón Ruiz, Pál Csáky, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Svetoslav Hristov Malinov, Notis Marias, Edouard Martin, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Gabriele Preuß, Sofia Sakorafa, Yana Toom, Bodil Valero, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Jérôme Lavrilleux, Michèle Rivasi, Ángela Vallina, Axel Voss
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Emilian Pavel, Vladimir Urutchev, Julie Ward